

10 ՓԱՐԱ

ԱՅԳԱՅԻՆ ԵՒ ԲԱՂԱԲԱԿԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ՀԱՆԴԵՍ

ԾԱՂԻԿ ԵԱՐԱՅՐ ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ ԿՐ ԲՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԶՈՐԵԲԱՐՔԻ ԵՒ ԵԱՐԱՅՐ ՕՐԵՐՆԻ: — ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒՔԵԱՆ ԳԻՆՆ Է 100 ՈՐԵ ԱՐԺԱՐ: — ՎԵՅԱՄԱՆԵԱՅՆ 30. — ԴԱՒԱՌԱՅ ԲԱՄԱՐ 413 ՈՐԵ ՎԵՅՄԱՆԵԱՅ 60. — ԾԱՆՈՒՄԱՆ ՏՈՂՐ 5 ՈՐՂ:

ՈՐ ԵՒ Է ԵԱՄԱԿ ԿԱՄ ԳՐՈՒՔԻՆ ԱԼԵՏ Է ՈՒՂՂԵՂ: ԱՌ ԱՐՏՈՆԱՏԷՐ ԵՒ ՏՆՈՐԷՆ ԱՆՏՈՆ ՍԱԲԱՆԱՆ, ԷՍԿԻ ԶԱՊՔԻԷ ՃԱՏԱԽԵՍԻ ՆՂԱՆ ԷՖ. ՊԵՐԱԿԵԱՆԻ ՏԱՅԱՐԱՆՆ ԽԱՐԱԳՐՈՒՔԵԱՆ յԱՆՃՆՈՒԱԺ ԳՐՈՒՔԻՆԷ ԵՏ ՀԵՆ ՏՐՈՒՐ:

Թ Ի Ի 222 Գ . ՏԱՐԻ

1889

ՅՈՒՆԻՍ 10 ՇԱԲԱԹ

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ս Կ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

ԱՂԳԱՅԻՆ—ՀԵՐ ՈՒ ՍԱՆՈՂՐ.— ԳԻՏՈՒԿԱՆ,— ՈՒՐԱԺՈՒԹԵԱՆ ՖԻՆԱՐ.— ԵՐԿՈՒ ԿԱՆԱՆԵՅ ԽՈՍԱԿԵՐՈՒԹԻՆԵՐ.— ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԺԱՄԱՆ ԱԿԻ ԽԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՆԵՐ.— ԱՍԿԷ ԱՆԿԷ:

ՄԵՐ ՀՈՐԵՔՂԱՐԺԻ ԱՆՈՒՐ ԹՈՒՈՎ ԺԱՆՈՒԵԻՆԵՐ ԹԷ ԶԺԻՆՈՒԻՅՈՒ ԿԱՏԱՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՈՐԴ Տ. ՅՈՒՍԷՓ ՎԱՐԴԱԿԵՍ ԱՅՎԱԳԵԱՆ ԻՆԶ ԻՆԶ ԽՆԴՐՈՅ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՄԱՂՆԻՍԱ ԳԱՆՈՒԱԺ ԿԱՀՈՒՆ ՄԷԿ ԶԱՆԻ ԱՆՃԻՆՔ Ն. ԱՐԺԱՆԱԿԱՏՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ ԵԱՐԱՅՐ ԵՒ ՆԱԽԱՏՈՒՆՔՆԵՐ ԸՐԵՐ ԵՆ ՆՈՒԱ:

ԱՐԴ, այս ցաւալի դէպքին մանրամասն տեղեկագիրն չսրեք շարժի օր հասաւ ի Պատրիարքարան: ԶԺԻՆՈՒԻՅՈՒ ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՒՄԻ ԱՅԴ ՏԵՂԵԿԱԳՐՈՎ ԿՐ ԵԱՅԱՆԷ ԹԷ ԱՆԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆ ՀԵՂԻՆԱԿՐԸ ԻՐԵՆԵՅ ԸՐԵՆԻ ՀԱՀԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆԵՅ ՀԱՓՆ ԱՆԵՆՈՒՄԱԺ ԸՆԵՂՈՎ, ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՆԵՐ ՃԵՐԲԱԿԱՅԵՐ Ե ԲԱՆ. ԽԱՐԱԿԵՐ Է ԳՆՈՍԱ:

ԶԺԻՆՈՒԻՅՈՒ ՎՍԵՄ. ԿՈՒՍԱԿԱՅՆ ՀԵ. ՈՒԱԳՐԱԿԱՆ ԽՐԻՍՏ ՀՐԱՄԱՆՆԵՐ ՈՒՂՂԵՐ Է ՄԱՂՆԻՍԱՅԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒՍ. ՆԷՅԵՅ՝ ԱՆԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆԵՅ ԱՌԱՋԸՆ ԱՌ. ՆՐՈՒ ՀԱՄԱՐ: ՏԵՂԵԿԱԳՐՈՎ ԿՐ ԵԱՐԷ ԹԷ ԱՅՍ ԳԱՆԱՅԻ ԸՐԸ ԶԺԻՆՈՒԻՅԱ ԺԱՄԱՆԵ. ԸՆԵՆ, ԳԱՆԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐՈՆԱԿԱՆ ՈՒ ԴԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ ԻՆԶ. ԱԷՍ ՆԱԵԼ ԺՈՂՈՐԴԵԱՆ ԿՈՂՄԷ ՆԵՐԿԱ. ԵԱՅՈՒՆԵՐ ՄԱՂՆԻՍԱ ԳՆԱԵՐ ԵՒ ԻՐԵՆԵՅ ԳԱՆԱԿԵՐՈՒԹԻՆՆ ԵԱՅՈՒՆԵՐ ԵՆ ԱՐԺ. Տ. ՅՈՒՍԷՓ ՎԱՐԴԱԿԵՍԻ: ՍՈՐԱ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՆԵՐ ՎԵՐԱՀԱՏՈՒՄԵՐ ԵՒ ԽԱՌՎԱՐԱՐԱՅ ԿԱՐԱԳՐՈՒՆ. ՈՐ ԳՐԺ ԲԱՂԱՔԱՐ ԹԱՂ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ԱՌԵՆԱ. ԱԵՍԱՆ Է. ԻՐ ԸՆԿԵՐՆԵՐՈՎ ԿԱՅՈՒՍԱՆԿ ԸՐԵՐ ԵՒ ՆՈՐ ԹԱՂ ԽՈՐՀՐԴՈՎ ԺՐ ԿԱԳՄԵՐ ԵՆ:

ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐՆ ԱՆՄԻ. ՉԱԿԷՍ ԹԱԳՐԻՐ ՄՈՒՂՂԵՐՈՎ ԿԱՅԱ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴՐԵՅ ՀԱՐԿ ԵՂԱԺՆ Ի ԳՈՐԺ ԳՆԵՂ ԱՅԴ ԽԱՌՎԱՐԱՐԱՅ ՆՐԿԱՏԱՄԱՐ ԵՐԻՆԱԿ ԱՅՐՈՅ, ԵՒ ՄԻԱՆԳԱՄԱՅՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ ՈՒՂՂԵՅ ԹԷ՝ ԱՐԺ. Տ. ՅՈՒՍԷՓ ՎԱՐԴԱԿԵՍԻ ԵՒ ԹԷ ԶԺԻՆՈՒԻՅՈՒ ԳԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐՅՈՒԹԵԱՆ:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՒՆ ՀՈՐԵՔՂԱՐԺԻ ՕՐ Ի ՆԻՍՏ ԳՈՒՄԱՐԵՅԱՆ Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ ԸՆԴ ԱՌԵՆԱԿԵՍՈՒԹԵԱՄԱՐ

ԱԳՆ. ՏՕՔԺ. ԹԻՐԵԱՔԵԱՆ ԷՖԷՆՍԻԻ ԵՂԱՂԵՅԱՆ ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ ԽՆԴԻՐՆԵՐՈՎ:

ԽՈՐՀՐԴՈՒՆ Ի ՄԻՋԻ ԱՅՐՈՅ ՀԱՍՏԱՆԵՅ ԹՈՒՎԱՐՈՒ, ՊՈՅԱՏՐԳԻՂԻ ԵՒ ԻԷՆԻԳԻՂԻ ԹԱՂ. ԽՈՐՀՐԴՈՅ ԿՈՂՄԷ ԹԱՂԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՅ ՀԱՄԱՐ ԿԱՐԳԵԱՂ ԱՌԵՆՆԵՐՈՒ ԸՆԱՐՈՒԹԻՆՆ, ԸՍՏ ԵԱՆԵՐԱԺԱԿԱՆ ՏՐԱՄԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԱՂԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՅ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՀԱՆԳԻՆ:

ԱՂԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՅ ԳԱՍԱԿԱՆ ԱՂԻՆԱԿԻՆ ՎՐԱՅ, ԸՍՏ ՓՈՐՃԱՌՈՒԹԵԱՆ. ԲԱՐԵԿԻՍՈՒԹԵԱՆԵՅ ԱԷՏՔ ՏԵՍ. ՆՈՒԱԺ ԸՂԱՅՈՎ, ԽՈՐՀՐԴՈՒՆ ԱՅՆ ՆՐԱՄԻՆ ՄԷՋ ՎԵՐՅՆԱԿԱՆԱԿԷՍ ՂԱՅՆ ԿԱՏՐԱՍՏԵՅ ԵՒ ՄԱՌՈՅ ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀՈՐ, ՈՐԱԷՍ ԳԻ ԱՂԳ. ՎԱՐՅՈՒԹԵԱՆ ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎՈՅ ԿՈՂՄԷ ՎԱՆԵՐԱՆԱՅՈՎ՝ ՏԱՐԱՅԱ ԳԱՐՈՅԱԿԱՆ ԱՐՃԱԿՈՒՐԳՆԵՐԷՆ ԵՐՈՅՈՎԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐՈՒԻ:

ԽՈՐՀՐԴՈՒՆ ՀԵՏԵԼԵԱՅ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆՆԵՐՆ ԱՌԱՆ:

ՈՒՎԱՅԵՂ ԷՖԷՆՍԻԻ ՍԱՐԱՔԵՐԵԱՆԻ Ա. ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԱԿԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ:

ԱՐԽԱՏԱԿԷՍ ԷՖԷՆՍԻԻ Խ. ՎԱՐԺԱՆԱԿԱՆԻ Ա. ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԱԿԱՆ ԶԱՎԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆԵՅ ԵՒ ԱՅԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ:

Յարուժիւն էֆէնտի Գարակէօզ-եանի Բ. կարգի վկայական Հայերէնի, Ֆրանսերէնի, Անգլո-հայերէնի և Թուրքական լեզուներէն:

Եսայի էֆ. Մ. Պօլատեանի Բ. կարգի վկայական Հայերէնի ուսուցչութեան:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը վաւերացուց Զմիւռնիոյ կրօնական ու քաղաքական ժողովոյ ընտրութիւնները:

Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական և նորընտիր Գաղ. Ժողովոյ անդամ Վսեմ. Գաբրիէլ էֆէնտի Նորատունկեան հինգշաբթի գիշեր ընտանեօք Բարիկ ուղեւորեցաւ եւրոպական կառավարմամբ:

Ն. Վսեմութիւն երկամեայ արձակուրդ ստացած է:

Կրօնական Ժողովոյ չարաթական նիստն եւս տեղի չունեցաւ անդամոց մեծագոյն մասին բացակայութեան պատճառաւ:

Վաղը կիրակէ, յունիս 11, Գողգոթայի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ տօնախմբութեան առթիւ, Ամեն. Խորհման Հայրիկ Պատարագ պիտի մատուցանէ և քարոզէ:

Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազան կիրակի 11 յունիս Պատարագ պիտի մատուցանէ Գոմ-գաբուի դրսի Ս. Յարուժիւն եկեղեցւոյ մէջ, ըստ խնդրանաց եկեղեցւոյն Գաբրիէլ Գաբուի, ի հանգիստ հոգւոյ իւրեանց ննջեցելոց և համայն բարերարաց Աղգիս:

Յ. Մեղաւորեան էֆէնտի, որ ժամանակէ մ'ի վեր Երուսաղեմայ Ս. Յակովբեանց վանքը կը գտնուէր, մայրաքաղաքս վերադարձաւ:

Օրհորդ Մատըլէն Մաքսուտի ամուսնութեան հանգէսը որ յառաջիկայ կիրակէ տեղի պիտի ունենար՝ յետաձգուած է, ընտանիքին մէջ ծանր հիւանդ լինելուն պատճառաւ:

Հաճնի Գաղանճեան Յովհաննէս եպիսկոպոսի ձեռնապահ Տէր Մկրտիչ Նորընծայակիր քահանայն Պօլիս հասաւ այս օրերս:

ՀԵՔ ՈՒՍԱՆՈՂԸ

(Իրական նորավայ)

(Նախորդ էջէն)

Ժ

Այս լուրն առաջին անգամ իմացողը Գրիգոր ախպարն եղաւ, որ իսկոյն իրեն պարտք համարեց իմաց տալ առ Յովսէփ, որ յաճախ կ'երթեւեկէր անդ, յորմէ հետէ անյողին էր ինկած իր բարեկամս:

Գրիգոր ախպարն ու Յովսէփ շատ տրամեցան այս լուրին վրայ. շատ ալ լացին. Հայկ իրենց քովէն պիտի բաժնուէ՞ր. պիտի կորսնցունէ՞ին զայն իրենց տեսութենէն. չէ՛, չէ՛, կարելի չէր այս, բնաւ կարելի չէր. զի իրենց կեանքը, իրենց ճակատագիրը Գողգոթայի կապուած էր անոր հետ և այս պատճառաւ կարծես բան մը, մասնիկ մը, չունչ մը պիտի պակսէր իրենցմէ եթէ երբէք Աղգային Հիւանդանոց փոխադրէին զայն. այս էր իրենց համոզումն. սակայն Հայկի բոլորովին ապաքինման գաղափարը, վաղա՛ւոր իսկոյն իրենց թախծութիւնն և յուսոյ նորանոր նշոյլներ նշմարել տուաւ անոր կենաց մթամած հորիզոնին վրայ:

Կը խաբուէին սակայն. Հայկ չի պիտի ապաքինէր, պիտի մեռնէր. այսպէս էր նախասահմանուած իր ծըննդեան օրը, այսպէս էր գրուած իր ճակտին վրայ. այո՛, պիտի մեռնէր նա, դաւկահար ծաղկի նման պիտի թօշնէր. այս էր Գերագոյն հրամանը, այս էր երկնային վճիռը:

Բայց քանի մը ժամ յետոյ, տըրտմութեան մշուշը նորէն կուգար պատել Գրիգոր ախպար ճակատն երբ կը մտածէր. — Եթէ հոն ալ չաղէկնայ, եթէ հոն աւանդէ իր շունչը. ա՛հ, ի՞նչ կրնան ընել այն տեղ, միթէ անոնք մեզմէ աղէկ կը հսկեն իր վրայ, մեզմէ աղէկ հոգ ու խնամք կը տանին անոր. . . միթէ անոնք կեանք կուտան մեռելախնդրու. . . աւա՛ղ. . . քանի՛ կեանքեր հոն տարուելով թոշնէր են, քանի թշուառք սեւ հողը մտեր են. ո՞վ կըսէ թէ Հայկն ալ անոնց շարքին մէջ չի պիտի դասուի. տարաբաղդ տղայ. . . : Եւ քրտանց հրատուշոր կայլակներ արտասուաց շի-

թերու խառնուելով իր այտերը կ'ակօսէին:

Այս սեւ մտածումներէ պաշարուած, դռնապանն անզգալապէս իր սենեկին առջեւ հասաւ, որում նեղ անջրպետով մը կը կցուէր Հայկի խըցիկը:

Երբոր յուսահատութեամբ նստաւ իր սենեկին սեամին վրայ, տեսաւ շան երկու ձագուկներ, որոնք ճըւճըւալով Գրիգոր ախպար ոտից փարեցան, յաճախ տատանելով իրենց պոչերը:

— Սիրուն կենդանիներ, ըսաւ, ի՞նչպէս ալ կը ճանչնան իրենց տէրը. ու հացի փշրանքներ թափելով անոնց առջեւ, շոյեց գգուեց զանոնք գըլթոտ ձեւերով, որոց և անոնք կը պատասխանէին հազար տեսակ փաղաքուշ շարժումներով. բայց յանկարծ իրենց մօր մէկ թեթեւ ձայնը լսելով, անոր մօտ փութացին իսկոյն, որ և սա տարածուելով կռնակի վրայ ծիծ տուաւ անոնց, գորովագութ մօր մը բովանդակ բնազդներով:

— Սա նայէ, շարունակեց Գրիգոր ախպար, սա նայէ. չուն մըն է վերջապէս, բայց որչափ սէր ու գութ ունի իր պզտիկներուն համար, բնազդական բերմամբ ինչ գգուանքներ կընէ, կը շոյէ կը լիզէ զանոնք, գիտէ թէ իր աղեաց ծնունդներն են անոնք. Հոս մայրեր կան, որ սա շան չափ ալ սէր ու գորով չունին իրենց զաւկին վրայ. բնաւ չի ցաւիր իրենց սիրտը, երբ իրենց զաւակը կախաղան ելած, կամ դահճի մը սուրին ներքեւ պառկած իսկ տեսնեն. վատ կ'ինքեր, որոնց կարգէն է նաեւ Հայկի մայրը, որ մայր կոչուելու անարժան է իսպառ. ա՛խ, այս խեղճ տղան անոր անլուր մօլութեանց, զոհը չէ՞ մի. մայր չէ նա, այլ իր զաւկին Գահճը. . . :

Ծիշդ բառն էր զոր գործածած էր Գրիգոր ախպար, երբ Գահճը կոչած էր Հայկի մայրը. ստուգիւ մայր չէր նա, այլ իրական դահճ մը. իր բովանդակ կենաց մէջ սիրած չէր երբեք իր զաւակը, գէթ այնչափ որչափ շունը վը սիրէ իր ձագուկները. միշտ կը նախատէր, կը ծեծէր զայն, միշտ չար աչօք կը նայէր անոր վրայ, որպէս թէ օտար լինէր այն իր մայրական ծոցին. ասոնցմէ զատ սուտ ու չինճու առաւ-

պեղներ ալ կը շինէր Հայկի նկատմամբ և կը պատմէր զանոնք իր ամուսնոյն, որպէս զի այս վերջինը քեզէ զայն, ինչպէս կ'ըսէր իր գաւառաբարբառով: Բայց Ասատուր, Հայկի հայրն, որ պարզ գործաւոր մըն էր, յայնժամ ի վնաս, բնաւ կարեւորութիւն չէր տար իր կընով չաղակրատութեանց և երբէք չէր դադարէր զաւակները պաշտելէ: Իր լսելով իր պաշտելի կուռքերն էին և անոնց վրայ կեդրոնացած էր իր սէրն ու գործը:

Երբ, իր կնոջ ընդդիմութեանցը հակառակ, Պօլիս ուղեւորեցաւ իր բաղդը շինելու, Հայկի հայրը քառասուն տարեկան, սիրուն և միջնահասակ անձ մըն էր, կատարեալ տիպար մը վանական իսկատիպ գեղեցկութեան: Իր սեւ մազերը, բարձր ու բոլորակ ճակտին վրայ իյնալով՝ կը խառնուէին իր լայն ու թաւ յոնից հետ և իր ազդու կերպարանին քաղցրութեան հովանի մը կ'ընծայէին: Բայց Պօլիս գալով ինչ գործի պիտի զբաղէր, ինք ալ չէր գիտէր: Միայն իր երկրին մէջ վասուկած գումարէն աւելի բան մը չահելու նպատակաւ ելած էր ճամբայ: Այսպէս, չորս հինգ ամիսներ Խանի մը մէկ անկիւնն անցընելէ յետոյ, Աստուած գլխաց իր վրայ: Բաղդը յաջողած էր, այնպէս որ ազդու անձի մը միջնորդութեամբ կրցած էր ստանձնել մեր պաշտօնական չէնքին դռնապանութիւնն, որ երեք հարիւր զրուշի համեստիկ գումար մը կը հայթայթէր իրեն: Եւ սակայն՝ զոր այնքան շարաշար աշխատութեամբ չէր կրցած ձեռք բերել իր հայրենի երկրին մէջ: Ուստի՝ իր քով բերել տալով նաեւ իր կինն ու զոյգ մը զաւակները, ուրիշ պանդուխտներու նախանձը գրգռելու չափ երջանկութեամբ ապրիլ սկսաւ երկրորդ տան մը մէջ:

Այդ զոյգ մը լսեցէն մին և անդրանիկը Հայկն էր, որ այն ատեն եթէ տարեկան, կարմրուկ այտերով, հրացայտ աչերով, խարտեաշ մազերով սիրուն տղայ մըն էր, այնքան առողջ, այնքան գիւրուկ, որքան այժմ վատոյթ ու նիհար: Իր ֆիզիքականը, վանի հողէն բուսած տղու մը ճշգրիտ տիպը կը ներկայացունէր: Իսկ միւսը՝ երեք տարեկան տղեկ մըն էր, որ ճշգրիտ իր

հօր նմանութիւնն ունէր իր մանկութեան ժամանակ:

Բայց և այնպէս, յորմէ հետէ իրենց հայրենի ծննդավայրը թողլով Կ. Պօլիս եկած էին, Հայկի մայրը բոլորովին փոխած էր իր սովորոյթներն ու ձեւերը: Միշտ կը նախատէր, միշտ կը չարչարէր իր ամուսինն իրենց երկիրը թողած ըլլալուն համար, և կ'ըսէր թէ զաւակացը արիւնը մտած էր, զըրկելով զանոնք հողագործական արհեստէն: Բայց Ասատուր ասոնց կը տոկար քաջութեամբ: Իր կնոջ նախատանաց ու չարչարանաց մէջտեղ, դադարած չէր երբէք Հայկի ապագային իր մտածման առարկայ ընելէ: Կը մտածէր, շատ կը մտածէր: Եթէ արհեստի տամ, կ'ըսէր, միտքը բոլորովին պիտի բթանայ, և ինձ նման անպիտան մը պիտի դառնայ: Փոյթ չէր ընել փոքրին համար: Ղի դեռ նա պղտիկ է կը մտածէր: Բայց Հայկ, իր մեծ տղան՝ շատ կը յուզէր իր միտքը: Հուսկ ապա որոշումը տուաւ, ուզեց դպրոց տալով կրթել ու դաստիարակել զայն, մշակել նորա մտաւորական, բարոյական ու հոգեկան կարողութիւնները, յուսաւորել նորա միտքն և այս կերպիւր մը վսեմացնել իր նսեմ անունը, ուստի ձրիապէս դրաւ զՀայկ, ի Պէդեսեան Մայր-վարժարան, ուր այս վերջինը Յովսէփի հետ միատեղ վեց տարուան դպրոցական շրջանն աւարտելէ յետոյ, դարձեալ իր հօր հրամանաւ ուզեց մտնել Հաֆէջէ արքունի առեւտրական վարժարանն, յուսալով որ անտի վկայականը ստանալէ ետեւ, կարող պիտի ըլլար պետական գործերով զբաղիլ, ինչ որ կարի համաձայն էր իր գաղափարականին:

Մտած էր, և ապագայն, մոգական պատկերի մը հանգոյն, իր աչաց առջեւ կը նկարուէր, համակ ցնորից գոյներով զարդարուն: Այլ երջանիկ էր, ալ ամեն մութ կէտեր լուսոյ նշուլից փոխուած էին իր հորիզոնին վրայ: Խաբուած էր սակայն: Խաբուակի երազներ էին դոքա, որք իր երեւակայութիւնը կը մոգէին, և ինչ դառնութիւն զգաց, երբ նշմարեց իր պատրանքը: . . . ապագայն՝ որ յստակ երկնից նման պայծառ գոյներու տակ կը ներկայանար, այժմ մթագնած էր: Ղի մէկ կողմէ իր մօր լրբենի ընթաց-

քը, միւս կողմէ Հաֆէջէ վարժարանի ծանր թօշակը մարած էին ապագային բոլոր յոյսերը:

Ուստի ստիպուած էր մնալ բարեւաւ ըսել այդ առեւտրական վարժարանին, որ յարկաց ներքեւ ըսպառած էր իր անտիական կենաց մէկ կարեւոր մասը, բայց որքան դառն եղաւ այդ գերագոյն ճգնաժամը, որքան լացաւ երբ վերջին հրաժեշտը տուաւ իր երջանիկ ընկերներուն: Այն, հիմակ ինչ պիտի ընէր Հայկ, ինչ ուղղութիւն պիտի բռնէր հասնելու համար իր ըղձակտին, խնդիր էր այս: Ղի ձգտում կար իր հոգւոյն տակ, թուի կար իր ճակտին ետեւ առ գերագոյն, առ անհուն և առ դաժմանակէտն: Ինչպէս շարժէր, որով դիմէր: Հիմակ ինքզինք կը կարծէր այն ալեկոծեալ նաւուն մէջ, որ լեռնակուտակ ալիքներէ վարեալ կ'ընթացայ առանց գիտնալու թէ ո՞ւր: Կը մտածէր, շատ կը մտածէր և դարձան մը չէր կրնար գտնել այս անըստոյգ վիճակին:

(Հարունակիւն)

ԳԵՈՐԳ Կ. ՍԻՄԵՅՇԵԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ

Կեռասի եղանակն.— Օրուան խրատներ — Կուտ կլանելու սովորութիւնն — Թոքախտաւոր կատուններ — Գեղեցկութեան նոր ցուցահանդէս մը:

Կան խրատներ որք ծիծաղելի կերեւին, այդպիսեաց կարգէն է այն զոր պիտի տամ ընթերցողացս: Այսինքն թէ՛ կեռասի կեղեւն երբէ՛ք չը կլանել:

Կեռասի եղանակին մէջ կը գըտնուինք. ամենուն սեղանին վրայ է այդ կարմիր, հիւթալից և զովարար պտուղն, և մէկ քանի՛ անգամներնուրա համեղ միսը կերած ժամանակնիս կլլած ենք պտղոյն կարծր և գրեթէ անմարսելի մասն, այսինքն կուտը:

Մի կլլէ՛ք երբէք կեռասի կուտ. եթէ տղայք մտիկ չեն ըներ մեզ, թող մայրերն ուշադրութիւն ընեն իրենց զաւակաց ապագայ խաղաղութեանը համար: Կարեւոր խրատ մ'է այս, որ ըովհետեւ կուտերն հաւաքուելով մար-

սողական գործարանին մէջ, յառաջ կը բերեն ծանր անկարգութիւններ և գուցէ մահ: Մտիկ ըրէք . . .

1863ին, տառն և իննամեայ դեռահասակ աղջիկ մը, Լիոնի մէջ մեռաւ կեռասի կուտ կըլլած լինելուն պատճառաւ: Բանակի մը մէջ աշխատող զինուոր մ'եւս մեռած է կեռասն կուտով միասին կերած լինելուն պատճառաւ:

2 այդ անիծեալ կուտերն ինչ կընեն մեր ներքին գործարանաց մէջ. . կընդարձակեն աղիքներն, ճնշում ի գործ կը դնեն այդ փափուկ գործարանաց վրայ, խիթ յառաջ կը բերեն, թաղանթային բորբոքումներ. . . կը լռեմ, որովհետեւ բժշկական սահմանին մէջ մտնելու իրաւունք չունիմ:

Ամէն անգամ որ թոքախտ անունը կը լսեմ, մասնաւոր յուզում մը կ'ըզգամ, և յուզմամբ կարգացի կատուներու թոքախտն. մեծ քաղաքաց, մուլութեան և թշուառութեան մէջ եղող մարդիկ թոքախտի կենթարկուէին, և այսօր կիմանանք թէ՛ հիւանդութիւնն կատուններուն եւս այցելութիւն կուտայ մերթ ընդ մերթ: Տիկին մը որոյ անունը չեմ յիշեր, Փարիզու մէջ ունի կենդանեաց համար պարտէզ մը. փողոցին մէջէն օր մը կ'առնու լքեալ կատու մը, կը նետէ զայն իր պարտէզն և կը դնէ իր կատուններուն մէջ: Ամենքն եւս միեւնոյն պնակէն կուտէին և լքեալ կատուն թոքախտաւոր լինելով՝ ամենքն եւս կը մեռնին ենթարկեալ նոյն հիւանդութենէն: Առասիկ մի նոր ասպարէզ բժշկաց, Թերեւս օր մը անասնաբոյժեւոր, ակնաբոյժեւոր, և այլ խել մը բոյժեւոր ըով կ'ունենանք հասարակութեւս:

Թուռիկի գեղեցկահանդէսէ վերջ կուգայ Վիեննայի գեղեցկահանդէսն: Այդ գեղեցկահանդէսն արանց կը վերաբերի, առաջին արցանակն պիտի շահի ամենէն գեղեցիկ ալըն, երկրորդ արցանակն՝ ամենէն խոշոր քիթ ունեցողն, երրորդ արցանակն՝ ամենէն աւելի ճաղատ գլուխ ունեցողն. . . սպասե՛ք արցման և թերեւս օր մը պատկերազարդ հանդէսներու մէջ այդ երեք անձերն եւս տեսնելու բարեբաղդութիւնն կունենանք:

(Թարգմ.)

Գ. ՄՕԶԵԱՆ

ՅՕԹՕԿՐԱՅ

ԳԱՐԱԳԱՅԵԱՆ ՊԻԱՏԵՐԻԷՐ

ԳՈՒԼԷ ԳԱՐՈՒ ՆՕ. 677

Միւլթիէրիէրիմիգի մշմնուն զըլմագ, էսկիտէն պէրու մէսլէքիմիգ օլտուղու ամմէնին մայլամիւ տիր: Պու տէֆու էվրօքանըն էն մէշուր Փապրիդալարընտան ճէլպիտէրէք, ամթըլիէմիգի տնամթմըլ օլտուղումուղտան, միւրաճաաթիտէճէք միւլթիէրիէր հէր հայտէ մէմնուն գալաճաղար տըր: Գարալը հավատս պիլէ րէիմ չէքիլիր: Զօճուգլար վէ չօդ տուրմաղա թէհամմիւլիւ օլմայանլար իշին, էն սոն իւսիւլտէ (էնսթաթ թանէ) եանի միւլթիէրիէր եօրմագ սըզըն րէիմիէր չէքիլիր: Պունտան մատտա Փոթօկրաֆիշին է՝ մէշուր Փապրիդալարտան հէր ճինս մաքինա վէ լէվաղիմթ վէ էճգա կէթիլթիթիլուպ, է վէն Փիյթիւսթըլուր:

Միւրաճաաթիտէնէ մէճճանէն տէրս վէրիլուպ, մէրագլըլոր իշին 180 զրուչա գատար մաքինալար Փիլուլթ օլունուր:

ՅԱՏԱԿԵՐ ՄԸ

Մեր հայազգի ոսկերիները երբ գործ չունենան իրենց թէլլալ ախպարները մէջ տեղ նետելով՝ կըսկըսին զբօսնուլ. անցեալ ուրբաթ օր համբաւաւոր շատակեր մարդուն մէկը կը կանչեն խանութէ մը և իրեն սապէս կըսեն.

— Պիլատէր սանա պիր շէյ եալվարաճալըլ ամմա եօգ տէմէյէճէքսին:

— Նէ վար քի ուճունտա խանութ իշի վար մը օնա պագալըլ:

— Ծանըմ եօգ ամմա էյի պիր թէք լիֆիմիգ վար խալըլըլ տըր սանա, կէլ եօգ տէմէ:

— Էյ, րէք էյի եօգ տէմէմ:

— Հա՛ աֆէրիմ պիլատէր, պիր դաշքիշի ճումաա կիւնիւ պիր օլմուշուգ Պէօյիւքտէրէյէ կիտէօրուգ. պիլիմ պիլատէր տէյօր քի սէնի տէ պէրապէր ալալըլ տէյու. պու ագչամ չըգաճաղըլ, հայտէ կիթ էվէ հապէր վէր սօն վաբօր իլէ պէրապէր կիտէլիմ իքի կիւն էլլէնիլիլ:

— Ծօ խենդսինիլ պէն կէլմէմ:

— Աման պիլատէր ճանընը սէվէրսէն կէլ, հիշ պիր բարա մէսարիֆ էթ.

տիրթմէյիլ:

— Էյ էօյլէ իսէ կէլիլիմ, Փագաթ պու ագչամաան կէլէմէմ, չիւնքի էվէ ուֆագ թէֆէք կէօթիւրէճէյիմ սիլ պու ագչամաան կիտին. պէն եարըն սապա՛ն իլք վաբօլըլա կէլիլ սիլի պուլուրըլ:

— Էյ նէրէտէ պէքլէյիլիմ սէնի:

— Վաբօլ իսկէլէսինտէքի կաղինօտա:

— Բէք էյի, Փագաթ գուզումպիլատէր սանա պիր շէյ եալվարաճաղըլ, սէնի քէօյէ կէօթիւրէճէյիմիլի հիշ պիր թէլլալ տէմէ. պիլիւսին ա իշլէրինտէ ահպալըլըլ չօգ վար. պէլքի հաթըրըլըլ գալըլ քի սէնի կէօթիւրիւքօրուգ տէյու:

— Եօգ ծօ սիլ մէռաք էթմէյին, սըռ տէտիքաէն սօնրա պէնտէ պիթմիշ տիր. ամմա գուլըլու թօքաճգապըլ սըռը աղնամայասընըլ ա՛:

— Ծանըմ աղնատըլ, սանքի պիլիմ տէտիքլէրիմիլի ախէրէ պիլտիրմէմէնիլի աղնաթտըրըլքօրսընըլ:

— Այս համբաւաւոր շատակեր անձը համոզելէն ետքը, մեր երիտասարդները ուրիշ մէկ երկու թէլլալներ եւս կանչեր և ամէնքն ալ այսպէս իրարմէ գաղտուկ համոզելով խօսք առեր են. հետեւեալ առաւօտուն Պէօյիւքտէրէյի նաւամատոյցը գտնուած սրճարանը իրենց տեսակցութեան կեդրոնատեղին ընտրելով:

Սոյն երիտառարդները այս բլանը կարգադրելէն վերջը հետեւեալ նամակը գրելով կը բախեն և բօսթալով Պէօյիւքտէրէյի նոյն սրճարանին մէջ աշխատող սպասաւորին մէկուն կը ղըրկեն:

Բայէթլու տօստոււմուգ

Եարըն սապա՛ն վաբօլըլա պիլիմ գուլումճու թէլլալարտան պէշ ալթըլքիշի գաղինօնըլա կէլէճէքլէր, զէֆք օլտուն տէյի պիլ պունլարըլ այրըլ ալըլ ալտաթմըլըլ տըր մայիլմիւն օլսուն պիլի սօրաճաղար, չիմտի նէրտէ իսէլէր կէլիլըլ տէրսին, պագկայրու ինսաֆընա, ագչամա գատար մը պէքլէտիրսին, կէճէ եարընընա գատար մը, իշտիքլէրի իշկինին բարասընա գարըլմայըլ մալիմիւն օլտուն:

Պագի տուալէր

Ինչաւ:

Հրաւիրեալք հետեւեալ առաւօ-
տուն շողեւաւով ամենքը Պէօյիւքտէ-
րէ ելլելով վերոյիշեալ սրճարանը կը
դիմեն, մեծ կըլլայ զարմանքնին երբ
հինգ վեց հատ մօրուսաւոր թէլլալներ
իրար կը տեսնեն հոն, բայց չեն հա-
մարձակիր բարեւէն զատ ուրիշ ոչ մէկ
բան մը իրարու խօսելու, սպասաւորը
ասոնք մէյմէկ տեղ կը նստեցնէ իրեն
ղրկուած նամակին համեմատ վստա-
հելով կը վստահեցնէ զասոնք, որպէս
թէ ընտուած պարոններնին քիչ ատե-
նէ հոն պիտի գտնուէին, շատակերը
որ ամենէն խուռնաղն էր, իւր մտացը
մէջ կասկածները կը շատնան, ժամը
ցորեկուան վեցը կերթայ ամէն մարդ-
ճաշի համար տուններնին կը դիմեն.
բայց տոմա թաշիի նման թէլլալները
սրճարանին մէջ մէյմէկ անկիւն մօ-
րուքնին տնկած կսպասեն ու կսպա-
սեն:

Խօսքը չի երկարեմք շատակերը ոտ-
տի կելլայ, և իրեն պէս սպասող թէլ-
լալ ախպարներուն քով երթալով կըս-
կսի զատ զատ սապէս հարցնելու:

— Գիմէ պէքէն օրսուն, սէն քիմի՞
իշխէ կէլլին ուր. Դո սէնին ուէ՞ իշխ-
վար զէրտէ բիլով տիւշմանը, վայ եէ-
տէք չէքէն սէնտէ պուրտասըն:

— Ամենքը միաբերան պիզի տա-
վէթ էթտիլէր քէնտիլէր մէյտանտա
եօգ:

— Վայ սիզիտէ՛ տավէթ էթտիլէր
եա պանա տէտիլէր քի պաշկասընա
սէօյլէմէ տէյի նէ:

— Հէ պանատա տէտիլէր քի պաշ-
գասընա սէօյլէմէ տէյի:

— Հէ՞ պանատա տէտիլէր:

— Հէ՞ պանատա էօյլէ . . .

— Պունտա պիր ֆըռըտաք վար
ամա հէլէ պիրազ տահա պէքէյէլիմ
կարսօն պիզէ պիրէր մաստիքա կէթիլ:

— Կէլիեօր:

— Չաք պազալըմ պիլատէր, նէ՞
տէրսին պու իշէ, պէնիմ ագըլմ էլ
վէրմէտի, ծօ աճապա սիզէ պիր տէք
էթմէսինլէր:

— Եօգ. ատամ հիչ պէն ունմամ,
չիմտի նէրտէ իսէլէր կէլիլէր:

— Էյի եա շու պիրիպիրիմիզտէն
կիզլէթմէք նէ՞ օլաճագ. օ քի պիզի
պէրապէր ալաճագլար իալի իսէ, իլ-
քինտէն սէօյլէյէպիլիլէր իտի:

— Տօղրուսունսւ սէօյլէյիմ մի, է-

կէր պէն պիլմիշ օլայըտըմ քի սէն պէ-
րապէրսին տէյի, ինանըրսան կէլմէզ
իտիմ, օնյարտա օրայը ֆարգ էթ-
տիլէրինտէն պէօյլէճէնէ սէօյլէմէ-
միշլէր օլմալը:

— Ծօ սէն պէնտէն նէ՞ կէօրմիշիւն
քի:

— Նէ՛ կէօրէճէյիմ, կէչէն կիւն
թէք թաշլը իւզիւքտէն ալտըղըն հինգ-
նոցտան. պանա պիր խանութ չը-
գարմատըն, ֆիքրինտէ մի՛ տիր:

— Էյ պարըշըն չօճուզուգ իսթէ-
մէզ, չագալըմ:

Վերջապէս չագալըմ, չագալըմ.
Ժամը տասը կերթայ, կարսոնը մէկ
կողմէն դարձեալ պարոններուն գալը
կը վստահեցնէր ասոնց, պարոն շատա-
կերը «կայրու տօլմա եռտմամ, պա-
նա եալան օլմազ», պէն կիտէճէյիմ կը
պօռար, ասոնց յոյսերնին կը կտրի և
ոտքի կելլէն շողեւաւը երթալով Պօ-
լիս իջնելու, բայց մեծ կըլլայ զար-
մանքնին երբ սպասաւորը ասոնց ՏՃ
ղրուշ հաշիւ մը ցօյց կուտայ խմած
ըմպելիքներուն փոխարէն. չերկնցնեք
չորսը հինգը մէկ կըլլան գրպաննին կը
խառնեն ու կը խառնեն շողեւաւի մը
ստակէն ի զատ բան մը չեն կրնար
գտնել, խանութպանը կը հասկնայ
ասոնց տկոզութիւնը և կը ձգէ միւս-
ները որ Պօլիս երթան բալց շատակե-
րը առօք փառօք իբր Էֆանէ պուֆէին
քովի սենեակը կը հրաւիրեն. վերջը
լսածնուս նայելով գիշերը ի տես հա-
սարակութեան շատակերը ստակ հա-
ւաքելով պիւֆէին ունեցած հաշիւը
լմնցուցեր և թէ հետեւեալ օրուան
շողեւաւի ստակ պատրաստեր է:

ԵՐԿՈՒ ԿԱՆԱՆՑ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Մատամ ո՛ւր պարով ո՛ւր եա չես
էրէվար կոր:

— Կիտես ա աղջիկ ասոր ինչ օրէ
էլլամ ժամ մը էրթամ ըսի:

— Մատմազէլնէրը ինչու հետ չես
առեր:

— Ինչ կիտնամ հիմակու խըյաֆէթ.
ները իճատ ընողին աչկը պտղի օր
խալխուն ճահիլները տէրտի ըրին տա-
հա անցած տարի նոր նոր մէյմէկ ֆիս-
տան շինեցի. աս տարի մէյէր ատոնք
պարիթ է եղեր, Մալիսի մօտա կըսեն

կոր ինչ կըսեն կոր անկէ կուզեն. էյ
ամեն ատեն ո՛ր տեղէն պիտի շինեմ
քուրուկ, հարերնին ալ տիւլէր բառ-
չասի մըն է. օր մը կը պանի երկու
օր պօշ կը պըտըտի. աս քեալկիր-
ներն ալ մեղքէս մօտա էլաւ հիմայ
տիւրկէրութիւնը չանցնի՛ր կոր:

— Հեռու ըլլայ հիմակու ճահիլներն
ալ հիչ ինքղինքնին չիյտեն կոր. չեն
ըսեր քի որին զաւակնենք. ան կիտես
քի հարուստի մը զաւակներն են,
պէլքի մերիններուն սիւսերը անոնցմէ
էվէլ է:

— Տահան կայ քուրուկ, էրիկ մար-
դոց աչկը վախցաւ տէ չեն կարգուի
կոր, էյ մէկ թարաֆէն սանքիմ հախ
ալ ունին. հիմակու քեարերով ֆա-
միլեա պահելը բէք խօլայ պան չէ,
ո՛ր մէկ սիւսերնուն օգտեցնեն մար-
դիլը:

— Էյ պէրէքեաթ առած թրախօ-
մանուն, ան ալ հիմա եասախ է կը-
սեն կոր:

— Աման քուրուկ տուն ալ թօհաֆ
էս, չի կսյին անունը ալաֆրանկա էն
տրեր, խօսքի մէջերնիս ա, քուկին-
ներէդ մէկուն մէկին խըսմէթը էլլէնէ
ունիս քի տաս:

— Էյ աչկըս վէրանէս էմ առեր եա
տանը մէկ հիսէս, ինչ պիտի ընես
պան մը օր աչխըրքով է:

— Իմ ալ ըսածս ինչ է կիտես, սա
խաթուն նստին տէ վաղ անցնին թա-
խըմ մը քուռչի կտորներէն նէ չըլլա՞ր
առկոց առակ պան մըն է մազերնին,
ալ շաբխանին ալ, ինչ կիտնամ որմէ-
կը ըսեմ, քուռչէ պէպէք էղեր օռ-
թան էն ինկեր, ամա կէնէ խապահա-
խը հիմըկու մարերուն նէ, կիւլերու
կտոր երեսներնին կելլեն ֆօթրայէ ինչ
է թօղի պէս պան մը կը ցանեն կէնէ
կըսեմ, աղջիկներս քովը հիչ խապա-
հաթ չիկայ, վո՛ւյ արեւնին սիրեմ ի-
միններուս, նէ աս կիտեն նէ ան,
տահա օր մը ճահիլ էղեր տէ մէկ
զէֆկի մը չեն կացեր:

— Աղէկ միտքս էկաւ. աղջիկդ նը-
շանեցիր ալլահալէմ:

— Հապա, ետ պիլէ էղաւ:

— Մըսեր, ինչո՛ւ, խօսք խառնե-
ցին ինչ ըրին:

— Աստուծմէ կտնան, անանկ մար-
դոց թուլթ պանի լեզունին որ հէմէն
ուլար ուլմազ կերթան լախըտը կը

խառնեն Աստուծոյ ալ չեն վախնար :

Ի՞նչ ըսեր էն օր ասանկ տէրախապ ետ ըրին նշանը :

— Բա հոգի վախտով մէկը կար , քիչ մը անոր հետ պուլանմիշ էղաւ աղջիկը , էհ ետքը ան էլաւ կարգովեցաւ նէ , աս ալ ինքզինքը վար տրաւ , հիմա աս խօսքն ալ կառնեն կասնին :

— Միւսը ինչ ճուրի վրայ է , աշկըս ան աս չըլմանիր , ծանրը կլոխ բէք խաթուն է :

— Հոս չէ ամա ամիս մը կայ Պէյ-խօզ է :

— Տուք ո՞վ ունիք անտեղ , կեսուրըդ ըսեմ նէ անոնք հոս կը նստին կիտնալըս :

— Ձէք ճանչնար , սապրի քիրա-ճինիս էր , իշտէ անոնց կընաց , թիւռլիւ մըն ալ տղաս է , իրեք ամիս է տուն ոտք կոխած չունի :

— Իշտէ ասանկ պաներ :

— Հէմէն Աստուած կարողութիւն տայ :

— Շնորհակալ եմ , քեզ ալ լախըրտըյի պըռնեցի , հայտէ կընա ժա-մէթ չի մնաս :

— Ձէ Պատարագին կը հասնիմ :

— Մընաս բարով , օր մը էկու :

Կուգամ , էրթաս բարով ըսելով ի-րարմէ զատուեցան :

Հին եւ Նոր ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Առջի ժամանակները պարկեշտու-թիւնը աղջկանց օժիտն էր . իսկ հի-մայ անոնց օժիտը Բաբայի խուժիին մէջ փնտուելու է :

Հին ատենները երբ մէկուն տա-րիքը վաթսուներկ ամսեան հարցնողին — իննսուն տարեկան եմ , կըսէր , որ-պէս զի կատարելութեան յարգը վա-յելէ :

Իսկ հիմայ եթէ իննսունի ամսե-ցած մարդու մը տարիքն հարցունես . — տահա յիսուն տարեկան չկամ կը-սէ , որպէս զի երիտասարդաց ըրածը կարենայ ընել :

Ասկէ առաջ ծերունիները իրենցմէ պզտիկներուն բարի ճանապարհ ցոյց կուտային , բայց հիմայ ընդհակառակն

է . Անցեալները պառաւիկ մը դրաց-ւոյն տունը երթալով մանկամարդ-կը-նոջ մը « պարեւ որդի ինչպէս ես ա-ղէկ ես » ըսելէն ետքը , հարցուցեր է թէ , « պարէ տղայեդ խօշնուտ ես , ինէ մի պահեր ըսէ , մէկ էօլիւմին չարէն չիկայ , չէնէ ամէն բանին խա-պիլը կը գտնուի » , այս միջոցին պար-կեշտ կինը կարմրելով առջեւը կը նա-յի , և պառաւը կարծելով որ՝ ըրածը էրկանը համար դժգոհութեան ցոյցեր են կամչնայ խօսելու և կըսէ — Ըհ . . . հիմակունները թիւրլիւմնեն , կամրչ-նան՝ կամչնան ինքզինքնին խաբապ կընեն , ի՞նչ կը մոմտաս . . . Աստ-ուած ողորմած է , ասանկ կէնճ ու կանանչ չորս պատին մէջ ինչ նստեր ես ներսդ խարազա՝ պիտի կապել տաս , ել հագուէ , սգուէ առջեւս ինկիր քեզի անանկ զէվֆզիլի սէֆալը տեղեր տանիմ . անանկ թէմիզ փագ-աղատան մարդոց հետ տեսութիւն ընել տամ քի , աշխարքին համը հո-տը առնես , հայտէ խուզիս հայտէ՝ ըօած ատեն , բարի կինը — շատ աղէկ խաթուն իրիկունը աղայիս հարցնեմ տէ քեզի պատասխանը կուտամ , ըսե-լով ամուսնացելոց ժանտախտ ծերու-կը քաղաքավարութեամբ մը վունտեր է ,

ՏԻՇ ԹԱՊԻՊԻ

ԺՕԶԷՑ ՆԱԼԲԱՍ

Տիշ թապիպլերինին էն մահիրի օլուպ , քէնտիսինէ միւրահաաթ իտէն լէրի ազ վագըթ զարֆընտա շիֆտաէ-զիր իթմէլլէ պիհագգըն խօշնուտ իթ-միշ օլան ժօզէֆ Նալբաս էֆ . Սիրքէ-ճիտէ Թրամվայ ճատտէսինտէ Տույու-նու Ումումիյէ իտարէսի գարչըսընտա Տ նումէրօլը մահալը մախսուստա պու-լունմագտա տըր :

Թապիպլը մուժաիլէյհ զայէթ մա-հիրանէ պիր սուրէթտէ իմալ էյլէտի-կի տիշէրի էհվէն ֆիյաթլա ֆիրուխթ իթտիկի կիպի , միւշթէրիլէրինի քէ-մալը հիւրմէթ վէնէզաքէթլէ գապուլ վէ տիշ խասթալըզլարընը հիւսնիլ թէ-տալի իտէրէք , ճիւմէնին մէմնունի-յէթինի գաղանմագտա տըր :

Բարեւ աղա :

— Աստուծոյ բարին , նէ իմիշ օ՝ ,

— Նէ օլաճագ , շու սիզին էսկի հիսապընըզը թէմիզէսէնիզ նա՛սըլ օ-լուր :

— Նէ՞ հիսապընըմը քի պէն պիլ-մէեօրըմ :

— Ճանըմնէ՞ հիսապը օլաճագ կէ-չէն սէնէքի եէտիլինիզ եէմէլլէրին հի-սապը :

— Հա՛ , աղնատըմ , պիզիմ բահ-մէթլի բէտէրին պօրճու տըր ամա , օ տա սիզլէրէ էօմիւր :

— Բահմէթ օլուուն ճանընա . սիզ սաղ օլուն , հէլպէթտէ սիզտէ բէտէ-րինիզին պօրճունու էօտէրսինիզ էօլլէ տէյիլմի եա՞ :

— Է՛հ , պիր գալ կիւն տահա սապը էթ պագալըմ , շու պիզիմ վալիտէտէ պու կիւնլէրտէ կիտէճէք . սանա գալ փարա պօրճու վար իսէ հազըր էթսին տէյի հապէր կէօնտէրէյիմ քի սէնտէ նէ վագըթ կիտէրսէն , փարան հազըր ալըրսըն , էյի օլմա՛ղ մը .

— Ճանըմ պիզիմ ալաճագըմըզ օ գատար պէօյիւք պիր շէյ տէյիլ , գըրդ եէտի պուչուք օն բարա տըր :

— Էօլլէ իսէ օնուտա սիզէ հէվալէ իտէրիմ :

* * *

Իքի ահպապլար պէյնինտէ .

— Տիգգաթ իտիյօրմըսըն պիլատէր , ետըմ սահաթ զարֆընտա շուրատան թամամ ալթը ճէնալէ կէչտի . հէմ հէփսիտէ ամէլէ ճէնագէսի :

— Պու կիւն բազար , եանի թաթիլ կիւնիլ տէյիլ մի եա :

— Էյ նէ՞ օլմուշ :

— Նէ՞ օլաճագ , օնյար բազարտան պաշգա էօլէճէք կիւն պուլապիլիլէր մի :

* * *

— Բարիզաէ պիր եանքէսէճի իլէ բէեիսի մուհաքէմէ աղասընտա :

— Սէն շու միւսիւնին ճէպինտէն կիւմիւշ գուլթուսունը չարըմըչըն :

— Հաշա էֆէնտիմ , պէնտէնիզ եան

քէսէնի աշխիւմ, պունու հիշ պիր վա-
գըթ գապուլ իթմէմ, պէն միւսիւիւ
ահպապըմուան պիրինի զանն իթմիշիւ
տէ, պիր լաթիֆէ օլմագ իշին խապէ-
րի օլմագսըզըն գութուլու ալմըշը-
տըմ:

—Էյի եւ. միւսինին ահպապըն-
տան պիրի օլմատըզընը անլաադգտան
սօնդրա նէ՛յէ վէրմէտին:

—Էֆէնտիւմ շայէթ լաթիֆէմ անկ-
լամագտա, պէնի եւնքէսէնի տիր տէ-
յէրէք բօլիսէ վէրիր տէտիւմ, իշթէ
օնտան գօրգտուղըմ իշին սագլամագա
մէնպուր օլտսւմ:

Պօլիս նստող կարծեցեալ համբա-
ւաւոր տօլանտըրճիի մը պարտապա-
հանջներէն մէկը անցեալ օր տունը
կերթայ իր առնելիքը ուղերու:

—Ուստա, հօշ կէլտին:

—Հօշ պուլտուք:

Նէ՛ վար նէ՛ եօգ:

—Նէ օլաճագ. ախպուրիթալար
մալիւմ ա՛:

—Հագգըն վար, ֆագաթ պաք
սանա սէօյլէյիւմ, էկէր բարա իսթէ-
մէյէ կէլտին իսէ, ճանըմ սըզըլըր: Է-
կէր կէօրիւմէյէ կէլտին իսէ, հօշ
կէլտին սէֆա կէլտին, պուրասը սէ-
նին էվին, հէր կիւն կէլ, քահվէ իշ,
օթուր էքմէք եէ կիթ:

—Ալլահ էքսիք էթմէսին, էֆէն-
տիւմ, ամա բարատա իգթիղա, սէն
պանա սէօգ վէրտին քի Համբարձումա
սիւրմէզ՝ վէրիրիւմ տէյի:

—Էօյլէ ամա՛ ույմատը, սէն հալ-
տէն աննաբսըն, սապր իտէրէք՝ սուրբ
Հուսաւորիշի էթմէլի:

—Ճանըմ էֆէնտիւմ, նէ՛ սէօյլէյօր-
սուն, հիշ սուրբ Համբարձում Հուսա-
ւորիշ օլուր մու:

—Մարիֆէթ իշտէ օնու էօյլէ էթ-
մէտէ տիր:

—Յիղ օնու օրացոյց եաբանա սէօյ-
լէմէլիսինիզ, պէն եաբամամ, բարա
իսթէրիւմ:

Նորընծայ հանէնտէրին մէկը զբօ-
սարանի մը մէջնուագած առեն, քո-
վի ընկերը կըսէ:

—Կիթտիքճէ աշաղըլայօրսուն,
միւշթէրիւշէրին էօնիւնտէ եանընտա
օթուրմայա ութանըյօրում:

—Հագգըն վար, ֆագաթ պէ՛ն
նօ եաբարմ, էվտէ օթուրույօրսամ
բէք կիւզէլ չալըյօրում, տիւքեանտա
չալմայա պաշաաղըլմա, ույտուրամա-
յօրում, պիւմէմ քի նէ՛ հիքմէթ տիր:

—Էօյլէ իսէ, սէնտէ միւշթէրի-
լէրի թօփլա համամա կէօթիւր:

Մատմագէլ, սիղէ օլան մուհապէ-
թիւմ նէ գատար աղնատայըմ տէսէմ
տիւ իյէ թարիֆ իտէմէմ, կիճէ կիւն-
աիւզ սիղի տիւշիւնիւրիւմ. կէօղիւմէ
ույպու կիրմէզ, սիղի իւք կէօրտիւղիւմ
կիւնտէն պու կիւնէ գատար հէր տա-
գըգա սիղին իւզէրինիղէ մուհապէ-
թիւմ արթմագտա տըր, մէկէր բէք
միւշկիւլ շէյ իմիշ պու տիւնեատէ ա-
մուռէ օլմագ, սէնի պիր տաքըքա
կէօրմէյօրսամ, տէլի տիւմնէ օլույօ-
րըմ, ամուռընըզըն շիտտէթի պէնի
վէրէմ իտէպ էօլտիւրէհէք:

—Սղնատըմ միւսիւ, հէքիւմ փա-
րասը իսթէրսինիզ ամա լուֆագըլըմ
եօգ տուր:

Բա կնիկ մեր աղջիկը ամեն օր
գուրս կելլայ եղեր, քէօշէյի ախտէրը
կըսէ կոր:

—Տէր ողորմեա, աղջիկը օր մը օ-
րանց սէյիրի պիլէ գացած չէ:

—Չօգ չէ՛յ. ամեն իրիկուն սահա-
թը տանին ատենները պախալին առ-
ջեւէն կանցնի եղեր:

—Ամեն իրիկուն ժամը ի՛նչ բան
ունի:

—Մեղայ զահեր ժամ ալ չպիտի
էրթայ:

—Ամեն բանին պիշիւր կայ:

—Ժամ երթալուն պիշիւր ինչ է,
արեւուն մեռնիւմ ամէն առեն:

—Կնիկ, ժամ ըսածդ առտունները
կերթան իրիկունները ժամ գացողը
մութլախ օր մը եաղնըշութիւնով պաշ-
խա տեղ սափմիշ կընէ. սըվոր զուրցէ,
ասկէ ետքը չըլլայ որ իրիկունան դէմ
ժամ երթայ:

Այս գիշեր ալ սա զըխըմ՝ ըրախին
քիշ խմէ տէ, իրիկունան կանուխ եկոյ,
քիշ մը պտըտել ելլանք:

—Ասոր գործս շատ է կանուխ չեմ
կրնար գալ:

—Հիշ օր չէ նէ ամեն օր գործ չի
կայ տէյի կը կանկտիս:

—Գործ չիկայ ամա իշտէ պաղի
ասանկ պտըտելու գործեր կը բանաս
գլխուս:

Ա Ջ Դ

Հաւատք, Յոյս, Սէր անուն բա-
րոյալից թատերագութիւնը կազմեալ
կը վաճառի ամեն Հայ գրավաճառաց
քով, գինն է 3 դահեկան:

ԹԱՅԹԱՊԻԹԻ ԻԼԱՃԸ

Թահթա գուրուլորը պուլունան ա-
րալըքլարա իշպու իլաճտան սիւրիւլ-
տիւկիւնտէ, պուլունան թէքմիլ թահ-
թա գուրուլարը քեամիլէն մահվ օլուր:
Սաթըլըր Պահչէ գարըսրտա Գիւ-
շիւքեան պիրատէրլէրին էճգախանէ-
սինտէ, Պէօյիւքտէրէտէ վէ Սարըեար
էճգախանէլէրինտէ, գուլթուսը 5 ղըշ:

ԱՂՕԹ ԱԳԻՐԻՔ ՊԱՐՏԵՋ ՀՈԳԵՒՈՐ

ԲԱՅՄԱՊԱՅԿԵՐ

(Պէրպէրեան Տպագր.)

Ընտիր թղթի վրայ, մաքուր
տպագրութեամբ, լաթա-
կազմ, կը վաճառուի

Երկու { 2 } ղրուշ

Կը գտնուի Պէրպէրեան
Տպարան, Կ. Պ. Էսքի Զապ-
թիէ ճատտէսի, թիւ 61:

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄՍ

Հաւագոյն քառթօնի վրայ յի
մէն լեզուաւ կը պատրաստուին
ի գին 100 հատը 10 դահեկ-
պէտը ունեցողները պէտք է
քիմէն Գ. Պաղտատլեան տը-
պարան Յակոբեան խան:
Թիւ 13 Կ. Պոլիս:

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Յօդ. Ի. — Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Հանդիսիս տպարանէն ի լոյս ընծայուեցաւ Մեծ. Մ. Մամուրեան էֆէնտիի սոյն նոր և բազմապատկեր ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ, մաքուր տպագրութեամբ և գեղեցիկ կտգով:

Փոքր մանուկները, որք քերականը աւտրտելէ յետոյ չունէին իրենց կարողութեան յարմար ընթերցանութեան գիրք մը, ահա ապիկ սոյն պատկերազարդ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ ան ալիառ ունենան այսուհետև, որով մէջ ալիտի գտնեն փոքրիկ պատմութիւններ, ոտանաւորներ, հանելուկներ, պիտանի գիտելիքներ, որք գեղեցիկ կերպով դասակարգուած են աստիճանաբար:

Կը յանձնարարենք Մեծ. դաստոռաց, սոյն ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ, որով պակասը բաւական ժամանակէ ի վեր զգալի եղած էր և զոր կը լեցնէ բազմազմուտ ուսուցիչն:

Կեդրոնատեղին է Հանդիսիս տպարանն, և կը գտնուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով: Գինն է 2 դր. Շատ գնորներու գողացուցիչ գեղջը լինի:

ՃԱՇՏԱՐԱՆ ՀԱՄԱՐ 2908

Պատիւ ունիմք ծանուցանել մեր բազմաթիւ յաճախորդաց և Արգոյ հասարակութեան թէ շատերու ստիպմանց և փափաքանացը համաձայն, այս անգամ, մեր ի Ղալաթիա Վոյվոտաի դիմացը, արդէն ունեցած ճաշարանէն զատ, վերոյիշեալ անուամբ ուրիշ ճաշարան մը եւս հաստատած եմք Ղալաթիոյ մաքսատան գէմ,

Բէօյէ օղլու խանին տակ, թիւ 69:

Իրենց այցելութեամբը զմեզ պատուել բարեհաճող ազնիւ յաճախորդք, կերակրոց ընտրութեան, մաքրութեան և գնոց աժնութեան նկատմամբ մեր տարած հոգն ու խնամքը տեսնելով և գնահատելով խիստ գոհ ըլլանին աներկբայելի է:

ՏԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ն Շ Ա Ն Պ Է Ր Պ Է Ռ Ե Ա Ն

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. Զ Ա Մ Ի

Այս նշանաւոր ատամնաբոյժն, որ ասկէ առաջ, Ամուրջի Պօլսոյ կողմը Գիւլիւքեան դեղարանին վրայ իւր արհեստը ի գործ դնելով մեծ համբաւ և յաջողակութիւն ստացած էր, տեղի ունեցած հրդեհին պատճառաւ իւր գործատունը փոխադրած է այժմ Բերա, մեծ փողոց, Պօմարչէի կից թիւ 1 տանը, ուր ըստ առաջնոյն պատրաստ է իրեն դիմող յաճախորդներն դարձանել ու գողացնել ըստ ամենայնի:

Յաճախորդաց հանգստութեան համար մասնաւոր սենեակներ կահաւորած և արհեստին վերաբերեալ նոր գործիքներ յատկապէս բերել տալով, իւր գործատունը նախկինէն աւելի ճոխ և կատարելագործեալ գիրքի մը վերածած է:

Օ Գ Ր Ո Ւ Ա Ս Ա Ն

ԿԱԼԱԹԱ ԵՒԻՔՍԷԲ ԳԱՆՏՐՈՐԸՄՏԱ ՎՈՅՎՈՏԱ ԳԱՐԵՐՍԸ ՆՕ. 94

ԹԵԼԵԿՐԱՖ

Պուքերէն էվրօբատան պիղէ կէլէն սօն մօտա էսպապար իշին եիւղտէ 40 էքսիւնէն սաթըլմագ իւղրէ սըբարըջ օլունմուշ տուր:

Ֆ Ի Ե Ա Թ Լ Ա Ր

Բէսթէնթի քօսթիւմ ֆապօնէ ֆրանք	50	Բարձր լիւ շայաք վէ տիւղ րէն Կ ֆրանք	30
Պօնթուր քօսթիւմ ֆապօնէ	» 46	Բանթալօն շըզլուր	» 40
Պօնթուր քօսթիւմ րէնկի ճըզլուր	» 32	Քօսթիւմ տիւղ րէնկ կիւմիւշիւ վէ թիւթիւն րէնկի	» 35
Քօսթիւմ ճըզլուր շայաք	» 25	Բանթալօն չիֆթէ շըզլուր	» 45
Քօսթիւմ շայաք տիւղ լաճիվէրտ վէ սիւտ	» 30	Եւլէկօթիքէ	» 8